

Agents, Intentions, Emotions, & Actions: Commandments in the Lithuanian Talmud

YB By Yonatan Brafman

The Commandment to Procreate

Genesis 1:28

(28) God blessed them and God said to them,
“Be fertile and increase, fill the earth and
master it; and rule the fish of the sea, the birds
of the sky, and all the living things that creep
on earth.”

בראשית א'כ"ח

(כח) וַיְבָרֶךְ אֹתָם אֱלֹהִים וַיֹּאמֶר לָהֶם אֱלֹהִים
פְּרוּ וּרְבוּ וּמְלֵאוּ אֶת־הָאָרֶץ וּכְבֹּשׁוּהָ וּרְדוּ
בְדֹגַת הַיָּם וּבְעוֹף הַשָּׁמַיִם וּבְכָל־חַיַּה הַרְמֻשָׁת
עַל־הָאָרֶץ:

Isaiah 45:18

(18) For thus said the LORD,
The Creator of heaven who alone is God,
Who formed the earth and made it,
Who alone established it—
He did not create it a waste,
But formed it for habitation:
I am the LORD, and there is none else.

ישעיהו מ"ה:י"ח

(יח) כִּי כֹה אָמַר־יְהוָה בּוֹרֵא הַשָּׁמַיִם הוּא
הַאֱלֹהִים יִצֵר הָאָרֶץ וַעֲשָׂהּ הוּא כּוֹנֵנָהּ
לֹא־תָהוּ בְרָאָה לְשֶׁבֶת יִצְרָה אֲנִי יְהוָה וְאֵין
עוֹד:

Deuteronomy 23:18

(18) No Israelite woman shall be a prostitute,
nor shall any Israelite man be a prostitute.

דברים כ"ג:י"ח

(יח) לֹא־תִהְיֶה קְדֻשָּׁה מִבְּנוֹת יִשְׂרָאֵל
וְלֹא־יִהְיֶה קְדוֹשׁ מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל:

Bava Batra 13a:4-5

בבא בתרא י"ג א:ד'-ה'

The Gemara **raises an objection** from what is taught in a mishna (*Gittin* 41a): **One who is half-slave half-freeman**, e.g., a slave who had been jointly owned by two people, one of whom emancipated him, **serves his master one day and himself one day**; this is the **statement of Beit Hillel. Beit Shammai say: You have remedied** the situation of **his master**, who benefits fully from all his rights to the slave, but **you have not remedied his own** situation. **He cannot marry a maidservant**, since half of him is free, and a free Jew may not marry a Canaanite maidservant. **He is also not able to marry a free woman**, since half of him is a slave, and a Jewish woman may not marry a Canaanite slave. And if you say **he should be idle** and not marry, **but is it not true that the world was created only for procreation, as it is stated: “He did not create it to be a waste; He formed it to be inhabited”** (Isaiah 45:18)? **Rather**, the court **forces his master to make him a freeman** by emancipating the half that he owns, **and** the court **writes a bill** in which the slave accepts responsibility to pay **half his value** to his master. This was the original version of the mishna. The ultimate version of the mishna records the retraction of Beit Hillel: **And Beit Hillel retracted** its opinion and **ruled in accordance with the statement of Beit Shammai**.

מִיִּתְּבִי מִי שֶׁחָצִי עֶבֶד וְחָצִי בֶן חוֹרִין עוֹבֵד
אֶת רַבּוֹ יוֹם אֶחָד וְאֶת עַצְמוֹ יוֹם אֶחָד דְּבָרֵי
בֵּית הַלֵּל בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים תִּקְנֶנְתֶּם אֶת רַבּוֹ
אֶת עַצְמוֹ לֹא תִקְנֶנְתֶּם לִישָׁא שְׂפָחָה אֵינּוּ יָכוֹל
לִישָׁא בֵּת חוֹרִין אֵינּוּ יָכוֹל יִבְטֵל וְהֵלֵא לֹא
נִבְרָא הָעוֹלָם אֶלָּא לְפָרִיָּה וּרְבִיָּה שְׁנַאֲמַר לֹא
תְהוּ בְרָאָה לְשִׁבְתָּ יִצְרָה אֶלָּא כּוֹפִין אֶת רַבּוֹ
וְעוֹשִׂין אוֹתוֹ בֶּן חוֹרִין וְכוֹתְבִין שְׁטָר עַל חָצִי
דְּמִי וְחִזְרוּ בֵּית הַלֵּל לְהוֹרוֹת כְּדָבְרֵי בֵּית
שְׁמַאי

"We force his master." And if one should ask, why do we force his master, [to free him] for the prescription of procreation should displace the prohibition of male prostitution [that would be incurred by his cohabiting with a Canaanite women]? Rabbi Yitzhak replies: First, at the time of the transgression of the prohibition a prescription is not fulfilled. For at the time of sexual penetration the prohibition [of male prostitution] is transgressed while the prescription of procreation is not fulfilled until the completion of sex.

כופין את רבו. וא"ת אמאי כופין ליתי עשה דפרו ורבו וידחה לא תעשה דלא יהיה קדש? ואומר רבינו יצחק: חדא דבעידנא דמיעקר לאו לא מקיים עשה, דמשעת העראה קא עקר ללאו, ועשה דפרו ורבו לא מקיים עד גמר ביאה.

Shulchan Arukh, Even HaEzer 1:5
(5) Once a man has had a son and a daughter, he has fulfilled the obligation to be fruitful and multiply.

שולחן ערוך, אבן העזר א'ה'
(ה) כיון שיש לאדם זכר ונקבה קיים מצות פריה ורביה.

Shulchan Arukh, Even HaEzer 1:6
If a boy and a girl are born to someone and they [the children] die, and they leave behind children, the individual [still] fulfills the commandment to be fruitful and multiply. What are the circumstances of this case? When there are grandchildren, a male and a female, and they came from the son and the daughter...

שולחן ערוך, אבן העזר א'ו'
נולדו לו זכר ונקבה ומתו והניחו בנים הרי זה קיים מצות פריה ורביה בד"א כשהיו בני הבנים זכר ונקבה והיו באים מזכר ונקבה...

Minchat Chinukh 1:2:7

מנחת חינוך א'ב'ז'

Behold from what we have established [in the Shulhan Arukh]--that if a person has children and they died he has not fulfilled the commandment [of procreation]--it is apparent incidentally that this commandment is not like other commandments, such as [taking] the lulav and [eating] matzah and the like, which do not have temporal extension, rather as soon as the commandment is performed the person fulfilled it. Yet here [in the case of procreation] it is not so. For sex is not the substance of the commandment but the preparation for the commandment. And the principle of the commandment is the begetting of children. Each moment the obligation is incumbent upon him, and if [his children] die, he has not fulfilled [the commandment] from then on. This is simple.

But, according to the above, I do not understand the words of Tosafot in Bava Batra 13a, s.v. 'We force.' ... For, according to the above, even at the completion of sex the prescription [of procreation is not fulfilled], and the completion of sex is only a preparation for the commandment because it is impossible to give birth without it. Likewise, the penetration is only a preparation for the commandment for [its fulfillment] is not possible without it.

Even according to the reasoning of Tosafot, the distinction between penetration and completion of sex is not understandable. For

והנה לפי מה דקיימא לן, הי' לו בנים ומתו ל"ק המצוה, נראה בעליל דמצוה זו אינה כשאר מצות לולב ומצה ודומיהם דאין להם משך זמן רק תיכף שנעשה המצוה יצא. אבל כאן אינו כן. דהביאה לא הוי גוף המצוה רק הכשר מצוה. ועיקר המצוה הוא לידת הבנים. ובכל רגע חל עליו החיוב ואם מתו לא קיים מכאן ולהבא וז"פ....

וע"פ הנ"ל איני מבין דברי התוס' ב"ב די"ג ד"ה כופין... ולפי הנ"ל הנה בגמ"ב ג"כ לא קיים העשה והגמ"ב אינו אלא הכשר מצוה דאי אפשר להוליד בל"ז. אך לפי זה הוי ההעראה גם כן הכשר מצוה דאי אפשר בל"ז....

אך גם לסברת התוס' אינו מובן החילוק בין העראה לגמ"ב דאף בגמר עדיין לא קיים המצוה. ולומר דכיון דבגמ"ב מוליד ורוב נשים מתעברות ויולדות ובכ"מ אזלינן בתר רובא והוי כאלו ילדה, ז"א דהרי אפילו נתעברה לא קיים המצוה דבבן או בת לחוד לא קיים כלל. ול"ש כלל דתלד תאומים זו"נ ודברי התוס' צ"ע כעת....

even at the completion of sex the commandment is not fulfilled:

Perhaps one could say that since with the completion of sex, [the man] begets and most women become pregnant and give birth, and [as] in many cases we follow the majority and so it is as if she [already] gave birth.

[However,] this is not [sound reasoning], for even if she did become pregnant, the commandment is [still] not fulfilled since with only a single son or daughter nothing at all has been fulfilled. And it is not at all frequent that a woman delivers male and female twins. The words of Tosafot require analysis at this point.

Blessings and Agents for the Commandments

Mishneh Torah, Blessings 11:5

(5) [The following rules apply when] a person performs a commandment, but does not recite a blessing: If the fulfillment of the commandment still continues, he may recite the blessing even though he already performed it. If the commandment is a deed that is completed, he should not recite a blessing. What is implied? When a person wrapped himself in *tzitzit*, donned *tefillin*, or sat in a *sukkah* without reciting a blessing at the outset, after wrapping himself [in *tzitzit*] he should recite the blessing "... who commanded us to wrap ourselves in *tzitzit*"; after donning [*tefillin*], he should recite the blessing "... who

משנה תורה, הלכות ברכות י"א:ה'
(ה) העושה מצוה ולא בירך. אם מצוה שעדין
עשייתה קיימת מברך אחר עשייה ואם דבר
שעבר הוא אינו מברך. כיצד. הרי שנתעטף
בציצית או שלבש תפלין או שישב בסכה
ולא בירך תחלה חוזר ומברך אחר שנתעטף
אשר קדשנו במצותיו וצונו להתעטף
בציצית. וכן מברך אחר שלבש להניח
תפלין. ואחר שישב לישב בסכה. וכן כל
כיוצא באלו:

commanded us to put on *tefillin*"; after sitting [in the *sukkah*], he should recite the blessing "... who commanded us to sit in the *sukkah*." The same applies in all similar situations.

Mishneh Torah, Blessings 11:8

Whenever the performance of a commandment constitutes the completion of one's obligation, he should recite the blessing before performing it. When, however, there is another commandment that follows the performance of a particular commandment, the blessing should not be recited until the other commandment is performed.

What is implied? When a person makes a *sukkah*, a *lulav*, a *shofar*, *tzitzit*, *tefillin*, or a *mezuzah*, he should not recite a blessing at the time he made [them]: [praising God for] "sanctifying us with Your commandments and commanding us to make a *sukkah*" or "a *lulav*," or "to write *tefillin*," because there is another commandment that follows this action.

When is the blessing recited? When one sits in the *sukkah*, shakes the *lulav*, hears the sounding of the *shofar*, wraps oneself in *tzitzit*, dons *tefillin*, or affixes the *mezuzah*. In contrast, when one constructs a guardrail, before constructing it one should recite the blessing "...who has sanctified us with Your commandments and commanded us to construct a guardrail." The same applies in all similar situations.

משנה תורה, הלכות ברכות י"א:ח'
כל מצוה שעשייתה היא גמר חיובה מברך
בשעת עשייה. וכל מצוה שיש אחר עשייתה
צווי אחר אינו מברך אלא בשעה שעושה
הצווי האחרון. כיצד. העושה סכה או לולב
או שופר או ציצית או תפלין או מזוזה אינו
מברך בשעת עשייה אשר קדשנו במצותיו
וצונו לעשות סכה או לולב או לכתב תפלין
מפני שיש אחר עשייתו צווי אחר. ואימתי
מברך בשעה שישב בסכה או כשינענע
הלולב או כשישמע קול השופר או
כשיתעטר בציצית ובשעת לבישת תפלין
ובשעת קביעת מזוזה. אבל אם עשה מעקה
מברך בשעת עשייה אשר קדשנו במצותיו
וצונו לעשות מעקה. וכן כל כיוצא בזה:

Mishneh Torah, Blessings 11:11

Whoever performs a commandment for his own sake, whether it is an obligation incumbent upon him or not, should recite a blessing, [praising God "who sanctified us with Your commandments and commanded us] to perform ----." In contrast, if he performs a mitzvah on behalf of another person, the form of the blessing is ["who sanctified us... and commanded us] concerning the performance of ----."

משנה תורה, הלכות ברכות י"א:א
כָּל הָעוֹשֶׂה מִצְוָה בֵּין שְׁהִיְתָה חוֹבָה עָלָיו בֵּין
שְׂאִינָה חוֹבָה עָלָיו אִם עָשָׂה אוֹתָהּ לְעַצְמוֹ
מְבָרַךְ לְעִשׂוֹת. עָשָׂה אוֹתָהּ לְאַחֵרִים מְבָרַךְ
עַל הָעֲשִׂיָּה:

The Responsa of Rabbi Akiva Eiger, #9

Incidentally I will inform you what seems to me the practical ruling concerning one who leaves his dwelling to live in another house and there is already a *mezuzah* there that had been placed by the original occupant: He is obligated to bless the *mezuzah* for this is a new commandment for him in this house. Even though this is simple, it seems that we are not careful about this [rule] and [the blessing] is frequently forgotten.

It seems to me that [this rule holds] also for a person who leaves his house to do business in the marketplace for many hours and sometimes travels from his city for some days. For it seems that the rule is that he should bless over the commandment [of *mezuzah*] when he returns, since in the meantime when

תשובות רבי עקיבא איגר, סימן ט

ואגב אודיעו מה דנ"ל לדינא, במי שיצא
מדירתו לבית אחר לדור שם ויש שם מזוזה
מכבר שהניח שם הדר הראשון, דמחוייב
הוא לברך על המזוזה דזהו מצוה חדשה לו
בבית זה, ואף דהוא פשוט, כמדומה אין
נוהרים
בזה ומצוי לשכוח.

ונ"ל דגם ההולך מביתו לעסקיו בשוק שעות
הרבה ופעמים נוסע מעירו על איזה ימים.
דלכאורה הדין דכשחוזר לביתו יברך על
המצוה, דהרי בינתיים שלא היה בדירת
ביתו לא היה עליו חובת מזוזה, ומתחיל

he was not inhabiting his house the obligation of *mezuzah* was not incumbent upon him, and starting now [when he returns] a new obligation begins. This is like someone who leaves his *sukkah* to do his work and then returns to his *sukkah*, and so blesses [over the commandment of *sukkah*]. It is also like someone who removes his prayer shawl (*tallit*), not in a manner to immediately put it back on, who blesses [over the commandment] when he puts it back on.... This requires inquiry as to the practical ruling.

עתה חיוב חדש... והיה כמו יוצא מסוכה לעסקיו וחוזר לסוכתו דמברך, וכמו שפשט טליתו ע"ד שלא להתעטף בו מיד, שחוזר ומברך כששובשו... וצ"ע לדינא.

Novella of Rabbi Joseph Dov (Berel) Soloveitchik on Talmud #1

The Rambam (Laws of Blessings 11: 8) writes, "Whenever the performance of a mitzvah constitutes the completion of one's obligation, he should recite the blessing before performing it. When, however, there is another commandment that follows the performance of a particular mitzvah, the blessing should not be recited until the other mitzvah is performed."

Our Master Rabbi Joseph Dov (Berel) Soloveitchik of blessed memory objected that since, as it appears, the blessing [on a commandment] is over the fulfillment of the commandment and not on the action of the commandment, why does the Rambam have to elaborate so much?

חידושי רבינו הגרי"ד הלוי ענינים על הש"ס

הרמב"ם בפיי"א מהל' ברכות ה"ח כתב כל מצוה שעשייתה היא גמר חיובה מברך בשעת עשייה, וכל מצוה שיש אחר עשייתה ציווי אחר אינו מברך אלא בשעה שעושה הציווי האחרון עכ"ל.

והקשה מו"ר הגרי"ד סאלאוויציק זצ"ל דכפה"נ שהברכה על קיום המצוה ולא על מעשה המצוה, ל"ל להרמב"ם להאריך כ"כ.

ולכאורה נראה מהרמב"ם שהברכה נתקנה על מעשה המצוה ולא על קיום המצוה ולזה הוצרך הרמב"ם לבאר דווקא בעשייה

[In fact,] it appears from the Rambam that the blessing is established on the action of the commandment and not on the fulfillment of the commandment, and this is why the Rambam needs to explain that it is specifically through an act by which one fulfills the commandment that one blesses and not simply when one does a thing [connected with] a commandment.

Indeed, in [11:] 5, the Rambam writes, "[the following rules apply when] a person performs a mitzvah, but does not recite a blessing: If the fulfillment of the mitzvah still continues, he may recite the blessing even though he already performed it. If the mitzvah is a deed that is completed, he should not recite a blessing. What is implied? When a person wrapped himself in *tzitzit*, donned *tefillin*, or sat in a *sukkah* without reciting a blessing at the outset, after wrapping himself [in *tzitzit*] he should recite the blessing...." But if it is possible to bless on the fulfillment of the commandment, why does he need the reasoning of "if the fulfillment of the commandment still continues"?

What emerges from this is that a person must bless before he acts concerning the fulfillment that is to come. Thus, necessarily, the blessing was established on the action of the commandment and not on the fulfillment of the commandment. This is why the Rambam writes that since the doing [of the commandment] extends, the blessing is well

שע"י מקיים המצרה מברך ולא בעשיית
חפצא של מצוה.

והנה בהלכה ה' כתב הרמב"ם העושה
מצוה ולא ברך אם מצוה שעדיין עשייתה
קיימת מברך אחר עשייה ואם דבר שעבר
הוא אינו מברך, כיצד? הרי שנתעטף
בציצית או שלבש תפילין או שישב בסוכה
ולא בירך תחילה חוזר ומברך אחר שנתעטף
וכו', ואם אפשר לברך על קיום המצווה ל"ל
לטעמא דעשייתא קיימת.

ותיפו"ל שצריך לברך עובר לעשייתו על
קיום ולהבא, ובע"כ דהברכה נתקנה על
מעשה מצוה ולא על קיום המצוה, ולכך
כתב הרמב"ם דכיון שעשייתה נמשכת שפיר
שייכא הברכה על מעשה המצוה. ומה"ט
א"ש הא דשליח מברך ואע"ג דלית ליה
שום קיום מצוה מ"מ הרי עושה מעשה
מצוה.

אולם הרע"א בתשובה סימן ט דן בכנס
לגור בבית שיש בו מזוזה אם מברך על
קיום המצוה, וכן בחוזר לביתו אחרי זמן
שלא דר בו באופן דחשיב הפסק ואין
הברכה בשעת קביעות המזוזה יכול לחול
על הזמן של עכשיו אם חוזר ומברך,
ומבואר מדבריו דנתקנה ברכה על קיום
המצוה וגם בלא שום עשייה צריך לברך....

suiting to the act of the commandment.

Additionally, according to this reasoning, there is no question that an agent [for someone else's performance of a commandment] blesses for even though he does not have any fulfillment of the commandment, nonetheless, he does an act of a commandment.

However, Rabbi Akiva Eiger, in Responsum 9, rules that one that enters to inhabit a house that [already] has a *mezuzah*, concerning whether he blesses over the fulfillment of the commandment [of affixing a *mezuzah*], and so too whether one who returns to home after a period of not living there in a manner that is considered an interruption [of his occupancy] and so the blessing that he made when he [originally] affixed the *mezuzah* cannot apply to now [when he returns]. In both cases, he should again bless [the *mezuzah*]. It is clear from his words that the blessing is established on the fulfillment of the commandment. Even when there is no action one needs to bless.